

Adolfui Ivaškevičiui – 100

2004-iejį – jubiliejiniai buvusio ilgamečio Lietuvos MA bibliotekos direktoriaus pavaduotojo Adolfo Ivaškevičiaus metai. Jo šimtosios gimimo metinės buvo paminėtos gruodžio 14-osios popietę. (Prieš tai minėjimo rengėjai aplankė sukaktuvinininko kapą: padėjo gėlių, uždegė žvakelę.) Į bibliotekos salę susirinko A. Ivaškevičių pažinojusieji – bendradarbiai, draugai, šeimos nariai. Prisiminimų apie 42 darbo metus Lietuvos MA bibliotekai paskyrusį A. Ivaškevičių klausėsi dabar čia dirbantys žmonės, svečiai. Minėjimo dalyviams buvo parodytas Linos Kanopkienės ir Audronės Steponaitienės parengtas fotoreportažas apie buvusio direktoriaus pavaduotojo gyvenimą, nuveiktus darbus, visuomeninę veiklą. Popietei vadovavo bibliotekos direktorius Juo-

zas Marcinkevičius. Kalbėjo Lina Kanopkienė, Alvyra Pacepavičiūtė, Romualdas Tupčiauskas, Elena Rakauskienė, Petronėlė Valentėlienė, Veronika Petrauskienė, prof. Vincentas Drotvinas, Leokadija Kairelienė, šeimos narių vardu – sūnus Juozas Ivaškevičius.

Čia pateikiamas pluoštelis prisiminimų, kuriuos maloniai sutiko parašyti ir leisti publikuoti šio renginio dalyviai.

Juozas Marcinkevičius, Lietuvos MA bibliotekos direktorius:

Būdamas Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto jaunesnysis mokslinis bendradarbis, vėliau aspirantas, dažnai lankydavausi Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje ir dažnai matydavau bibliotekos darbuotojų vyrų (kurių tuomet buvo gerokai daugiau negu dabar) tarpe išsiskiriantį savo solidžia išvaizda direktoriaus pavaduotoją Adolfą Ivaškevičių. Jau tada žinojau, kad yra Mokslų akademijos sporto organizatorius, atsakingas medžiotojas ir žvejys, profsajunginės veiklos iniciatorius. Tačiau nė nepagalvojau, kad teks su juo daugelį metų dirbti kartu.

Kai mane 1964 m. Lietuvos mokslų akademijos Prezidiumas paskyrė Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos direktoriumi, pirmas žmogus, su kuriuo susitikau bibliotekoje, buvo Adolfas Ivaškevičius. Jo kukliame kabinete, atitvertame trečio aukšto koridoriaus gale, kalbėjomės apie bibliotekos reikalus, kurie jaudino tuometinę jos vadovybę. A. Ivaškevičius pasakė, kad jam netrukus turi sukakti pensijinis amžius, bet jis norėtų dar padirbėti, kol sūnus užbaigs medicinos studijas universitete. O tada išeisias į užtarnautą poilsį.

Matyt, mano pašnekovui, žvelgiant į mane, gerokai jaunesnį (teturėjau tik 32 metus), kilo dvejonų, ar dėl amžiaus skirtumo sugebėsime darniai dirbti. Aš išsaciau mintį, kad man nuo vaikystės įdiegta pagarba vyresnių žmonių gyvenimo patirčiai ir jų išminčiai. Todėl mums bendradarbiauti turėtų būti nesunku. Kad taip buvo iš tikrųjų, parodė tolesnis mudviejų beveik 28 metų bendro darbo stažas Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje.

A. Ivaškevičius ne kartą kalbėjo apie savo gyvenimo kelią, kuris atvedė jį į mūsų biblioteką. Todėl čia norėčiau tą kelią priminti – ne tik iš jo paties pasakojimų, bet taip pat remdamasis kai kuriais dokumentais.

Adolfas Ivaškevičius gimė 1904 m. balandžio 28 d. Šiaulių apskrityje, Tryškių miestelyje, amatininko šeimoje. Tėvui priklausė apie 3 ha žemės. Jis turėjo nedidelę karšyklą, kurioje aplinkinių kaimų gyventojams karšdavo vilnas. Vos sulaukęs šešerių metų, Adolfas neteko mamos. Toliau jo likimu rūpinosi tėvas ir vyresnė sesuo. Iki 1924 m. gyveno tėvų namuose – 1915 m. baigė pradinę mokyklą (rusų kalba), padėjo tėvui vilnų karšykloje. 1924 m. išvyko pas seserį mokytoją į Šiaulius. Sesers padedamas įsidarbino mokytojų profsąjungos knygyne pasiuntiniu, o vakarais mokėsi suaugusiųjų gimnazijoje, ją baigė 1928 m.

Norėdamas toliau mokytis, 1929 m. persikėlė į Kauną, dirbo kooperatyve „Spaudos fondas“ – iš pradžių kalkuliatoriumi, vėliau pardavėju. Studijavo (1928–1930) Kauno universiteto Teisės fakultete.

Sulaukęs šaukiamojo amžiaus, nuo 1930 m. iki 1932 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir ten pirmą kartą susidūrė su bibliotekinio darbo praktika. Kurį metų jam buvo pavesta tvarkyti pulko biblioteką, išdavinėti kareiviams knygas.

Po demobilizacijos 1932 m. A. Ivaškevičius iki 1933 m. pavasario neturėjo darbo. Po to vėl buvo priimtas į „Spaudos fondą“, ten dirbo iki 1940 m. – iš pradžių pardavėju, o vėliau parduotuvės sekcijos vedėju. 1940 m. balandžio mėn. pradėjo dirbti Lietuvos banke.

Tačiau jame dirbo neilgai. Lietuvą aneksavus Tarybų Sąjungai, tuometinėje Lietuvos TSR Komisarų Taryboje pirmininko pavaduotoju pradėjęs dirbti A. Ivaškevičiaus geras pažįstamas S. Brašiškis spalio mėn. pasikvietė A. Ivaškevičių savo sekretoriumi. Vėliau jis buvo paskirtas skyriaus vedėjo pavaduotoju organizaciniame instruktorių skyriuje, po to – vietinės priešlėktuvinės gynybos sektoriaus viršininku.

1941 m. birželio 22 d. prasidėjus karui tarp Vokietijos ir Tarybų Sąjungos, A. Ivaškevičius su žmona pasitraukė į Maskvą, iš ten išsiųstas į Saratovo srities kolūki, iki vasaros pabaigos dirbo įvairius žemės ūkio darbus. Tų pačių metų rugsėjo mėn. atvyko į Uzbekijos Ferganos srities Kirovo rajoną, kur įsidarbino buhalteriu prekybinėje paruošų firmoje „Zagotživsirjo“.

1943 m. kovo mėn. buvo iškviestas į Maskvą ir iki 1944 m. liepos mėn. dirbo Lietuvos TSR atstovybėje tiekimo skyriaus viršininku ir Prekybos komisariato bazės direktoriumi.

1944 m. grįžęs iš Maskvos į Lietuvą jis paskiriamas Lietuvos TSR prekybos komisaro pavaduotoju, o nuo 1946 m. iki 1950 m. liepos mėn. dirbo prekybos ministru. 1946 m. buvo apdovanotas medaliu „Už šaunų darbą Didžiojo Tėvynės karo metais“, kitais metais už Lietuvos liaudies ūkio atkūrimą gavo Garbės ženklą ordiną. Buvo išrinktas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu, o 1946 m. įstojęs į partiją, 1949 m. išrinktas kandidatu į LKP (b) centro komitetą. Tačiau paaiškėjęs, kad gyvendamas tėviškėje ir turėdamas 17 metų buvo įstojęs į Šiaulių sąjungą ir to fakto nenurodė autobiografijoje, pašalinamas iš partijos ir atleidžiamas iš prekybos ministro pareigų.

Sunkiais stalininio režimo metais A. Ivaškevičiui pagalbos ranką ištiesė jo bičiulis tuometinis Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos direktorius S. Brašiškis. A. Ivaškevičius S. Brašiškiui tarpininkaujant nuo 1950 m. rugsėjo 11 d. priimamas dirbti į Lietuvos mokslų akademijos biblioteką vyriausiuoju bibliotekininku. Dirbdamas tose pareigose jis domėjosi visais bibliotekos darbo barais, gilinosi į bibliotekininkystės teoriją ir praktiką. Mokslinių bibliotekų darbo klausimais rašė spaudoje ir kalbėjo per radiją.

Prasidėjus chruščioviniam „atlydžio“ periodui 1957 m. kovo 25 d. A. Ivaškevičius paskiriamas Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos direktoriaus pavaduotoju mokslo reikalams. Tose pareigose išdirbo 35 metus. Jis aktyviai dalyvavo respublikos bibliotekiniame gyvenime: buvo Vilniaus miesto tarpžinybinės bibliotekų tarybos mokslinių bibliotekų sekcijos pirmininkas, respublikos tarpžinybinės bibliotekų tarybos pirmininko pavaduotojas. Reiškėsi bibliotekos ir Lietuvos mokslų akademijos „Žinijos“ draugijos ir profsąjunginėje veikloje. Daugelį metų buvo Lietuvos mokslų akademijos Sporto tarybos ir Parodų komisijos pirmininko pavaduotojas, parengė keletą leidinių apie Lietuvos mokslų akademiją ir jos biblioteką, buvo daugelio bibliotekos leidinių redaktorius.

Atskirai vertėtų pažymėti A. Ivaškevičiaus įnašą išpopuliarinant Kazimiero Semenavičiaus 1650 m. Amsterdame išleistą veikalą *Artis magnaе artilleriaе pars prima (Didžiojo artilerijos meno pirmoji dalis)*. Tą veikalą surado tuo metu dirbęs mūsų bibliotekoje vyriausiasis bibliografas Alfonsas Bielinis. Jis buvo baigęs Vilniaus universitete klasikinę filologiją ir etnologiją, todėl gerai mokėjo lotynų kalbą. A. Bielinis išvertė iš lotynų į rusų kalbą minėto veikalo trečiąją dalį. A. Ivaškevičius parašė rengiamam leidiniui įvadą apie raketų istoriją ir Kazimierą Semenavičių. 1971 m. knygą išleido. Tuo priminė tuometinės Tarybų Sąjungos raketų kūrėjams apie K. Semenavičiaus įnašą į šią technikos sritį.

Sena lietuvių patarlė sako: nors ir be galvos liksi, visiems neįtiksi. Tuo labiau – vadovas. Todėl ir A. Ivaškevičių ne visi darbuotojai, ypač tie, kurie jo iniciatyva turėjo pereiti į žemesnes pareigas, mėgo. Tačiau dauguma bendradarbių jį gerbė.

A. Ivaškevičius buvo mielas ir įdomus pašnekovas, neatsakęs ne vienam darbuotojui padėti ir patarti. Kartais dėl darbo klausimų mūsų nuomonės išsiskirdavo, tačiau tai tik padėdavo ieškoti ir surasti abiem pusėms priimtina sprendimą. Kartu mums dirbant daugiau kaip 28 metus, turėjau kompetentingą ir sumanų pavaduotoją, kuris uoliai ir sąžiningai dirbo, stengdamasis, kad visi Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos lankytojai būtų patenkinti mūsų institucijos darbu.

Lina Kanopkienė, Lietuvos MA bibliotekos Bibliografijos skyriaus darbuotoja, buvusi šio skyriaus vedėja:

1978 metais atėjusi dirbti į mokslo šventovės – Lietuvos mokslų akademijos – bibliotekos Bibliografijos skyrių sutikau ryškia asmenybę – elegantišką, dailaus stoto, aukšto ūgio, skardaus balso, su visais maloniai bendraujantį senosios lietuvių inteligentijos atstovą Adolfą Ivaškevičių.

Spalvinga buvo Adolfo Ivaškevičiaus biografija, kurią nulėmė tiek objektyvios sąlygos, tiek ir subjektyvūs veiksniai. Jam teko patirti ir pakilimus, ir kritimus. 1950 metais likimas jį atbloškė į Lietuvos mokslų akademijos biblioteką. Pradėjęs darbą vyriausiuoju bibliotekininku, 1957 metų kovą jis buvo paskirtas direktoriaus pavaduotoju mokslo reikalams. Šias pareigas A. Ivaškevičius ėjo iki 1992 m. vasario 1 d., kai perėjo dirbti į Bibliografijos skyrių vyriausiuoju bibliografu.

Adolfas Ivaškevičius sumaniai vadovavo bibliotekos moksliniam darbui, daug nusipelnė bibliotekinės-bibliografinės veiklos srityje. Profesionalumas, organizuotumas, darbštumas, principingumas pelnė Lietuvos mokslų akademijos vadovų, bibliotekos direkcijos, bendradarbių, pavaldinių ir visuomenės pripažinimą bei pagarbą. Įgimti gabumai, plati interesų skalė, veržlumas jį skatino žvelgti toliau, plėsti akiratį, tobulėti. Jis daug kuo domėjosi, kėlė kvalifikaciją ir daug žinojo, rengė bei redagavo leidinius, rašė straipsnius, propagavo biblioteką spaudoje, per radiją ir televiziją.

Atskirai vertėtų paminėti kai kuriuos jo parengtus leidinius ir parašytus straipsnius. Tai vadovas skaitytojams „Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinė biblioteka“ (1959)¹, „Vilniaus bibliotekos“ (1966)², „Lietuvos TSR Mokslų akademija“ (1967)³, straipsnių serija apie raketų išradėją Kazimierą Semenavičių⁴, straipsniai ir pranešimai apie biblioteką, jos leidybinę veiklą, informacinį darbą ir kt.

Adolfas Ivaškevičius buvo 19 bibliotekos leidinių atsakomasis redaktorius. Tai tokie kapitaliniai darbai, kaip „Bibliotekininkystė ir bibliografija“. T. 1–2 (1961–1963)⁵; „Prūsų kalbos paminklai“. T. 1–2 (1966–1981)⁶; E. Laucevičiaus monografija „Popierius Lietuvoje XV–XVIII a.“. T. 1–2 (1967)⁷, 1968 m. tarptautinėje bienalėje, Bolonijoje, aukso medaliu apdovanotas leidinys; kitas E. Laucevičiaus veikalas, redaguotas A. Ivaškevičiaus, „XV–XVIII a. knygų įrišimai Lietuvos bibliotekose“ (1976)⁸, sąjunginiame konkurse apdovanotas pirmojo laipsnio diplomu, o 1978 m. TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodoje – sidabro medaliu; „Lexicon Lithuanicum : rankraštis XVII a. vokiečių-lietuvių kalbų žodynas“ (1987)⁹ ir kt.

Nuo 1957 metų iki pat gyvenimo pabaigos Adolfas Ivaškevičius rūpinosi visų bibliotekos leidinių rengimu ir leidimu. Per 10 leidinių jis buvo aktyvus redaktorių kolegijos narys. Palaikė glaudžius ryšius su leidinių rengėjais ir leidėjais.

Adolfas Ivaškevičius autoritetingai atstovavo Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai kitose bibliotekose, tarp jų ir Sovietų Sąjungos mokslų akademijų. Buvo vienas iš organizatorių ir aktyvus dalyvis Pabaltijo respublikų mokslų akademijų bibliotekų mokslinių-praktinių konferencijų „Bibliopolių“ ir Lietuvos-Baltarusijos mokslų akademijų bibliotekų „Litbelpolių“. Daug prisidėjo organizuojant Sovietų Sąjungos mokslų akademijų bibliotekų direktorių pasitarimus.

Būdamas Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo Parodų komisijos pirmininko pavaduotoju ir bibliotekos Parodų komisijos pirmininku, aktyviai prisidėjo prie mokslinės literatūros propagavimo. Sistemingai teikė dalykinę ir organizacinę pagalbą parodų rengėjams. Garbingai atstovavo Lietuvos mokslų akademijos biblioteką tradicija tapusiose tarptautinėse knygų parodose Lietuvoje ir užsienyje.

Sovietiniais metais buvo populiarus socialistinis lenktyniavimas tarp respublikų. Kasmet buvo aptariami darbo rodikliai su Pabaltijo respublikų ir Baltarusijos mokslų akademijų bibliotekomis ir pasirašoma darbo sutartis kitiems metams. Sumuojant darbo rezultatus, Adolfas Ivaškevičius pasižymėdavo profesionalumu ir taktu.

Būdamas energingas ir gabus, aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje ne tik bibliotekoje, bet ir už jos ribų. Reikėtų trumpai paminėti dar nepaliestos jo veiklos skalę. Jis buvo Mokslinės-techninės informacijos tarybos prie Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidiumo narys, Lietuvos tarpžinybinių bibliotekų tarybos pirmininko pavaduotojas, Vilniaus miesto tarpžinybinės bibliotekų tarybos mokslinių bibliotekų sekcijos pirmininkas, Lietuvos mokslų akademijos „Žinijos“ draugijos

1 *Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinė biblioteka*. Sudarė A. Ivaškevičius. Vilnius, 1959. 82 p.

2 *Vilniaus bibliotekos* : vadovas. [Parengė] A. Ivaškevičius. Vilnius, 1966. 152 p.

3 *Lietuvos TSR Mokslų akademija* : trumpa apybraiža. [Parengė] A. Ivaškevičius. Vilnius, 1967. 40 p. Liet., rus.

4 *Mokslas ir gyvenimas*, 1959, Nr. 8, p. 8–11; 1962, Nr. 6, p. 31–32; *3 *международная конференция по вопросам истории естествознания и техники в Прибалтике*. 1959, p. 43–46.

5 *Bibliotekininkystė ir bibliografija*. Vilnius, 1961–1963. T. 1. 1961. 350 p.; T. 2. 1963. 344 p.

6 *Prūsų kalbos paminklai*. Vilnius, 1966–1981. [T.] 1. 1966. 253 p.; [T.] 2. 1981. 394 p.

7 LAUCEVIČIUS, E. *Popierius Lietuvoje XV–XVIII a.* Vilnius, 1967. T. 1. 268 p.; T. 2. 577 p.

8 LAUCEVIČIUS, E. *XV–XVIII a. knygų įrišimai Lietuvos bibliotekose*. Vilnius, 1976. 126, [1] p., [114] iliustr. lap.

9 *Lexicon Lithuanicum* : rankraštis XVII a. vokiečių-lietuvių kalbų žodynas. Vilnius, 1987. 566, [1] p.

pirmininkas, Vilniaus medžiotojų ir žvejų draugijos pirmininko pavaduotojas, Lietuvos mokslų akademijos medžiotojų ir žvejų būrelio pirmininkas. Turėdamas didelį autoritetą tarp darbuotojų, ne kartą buvo renkamas bibliotekos profsąjungos komiteto pirmininku, taip pat Lietuvos mokslų akademijos jungtinio profsąjungos komiteto nariu. Jam buvo patikėtos Fizinės kultūros ir sporto komisijos pirmininko pareigos.

Nuoširdus Adolfo Ivaškevičiaus darbas neliko nepastebėtas vyresnybės. Jis buvo apdovanotas Lietuvos kultūros ministerijos ir Lietuvos mokslų akademijos garbės raštais, Visasąjunginės „Žinijos“ draugijos padėkos raštu. 1979 m. jam suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardas. 1974 m. jis apdovanotas „Lietuvos TSR kultūros žymūno“ ženklu. Už gerą darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą daug kartų jam buvo pareikšta bibliotekos direktoriaus padėka. Nei šlovė, nei nesėkmės nepakeitė Adolfo Ivaškevičiaus būdo bruožų. Jis visada išliko savimi – elegantiškas, draugiškas, nuoširdus ir paprastas, mylintis žmones ir gyvenimą.

1992 m. lapkričio 13 d. buvo užverstas paskutinis Adolfo Ivaškevičiaus gyvenimo knygos lapas. Atsisveikinome su senosios lietuvių inteligentų kartos atstovu, sulaukysiu gražios gyvenimo pilnaties. Džiaugiamės, kad turėjome galimybę su juo dirbti, mokytis iš jo rimto požiūrio į gyvenimą, meilės gimtajam kraštui, optimizmo, sugebėjimo sunkią valandą blaiviai pažvelgti į priekį. Savo jaunystės dienų prisiminimus jis vienas sugebėdavo taip įdomiai ir spalvingai papasakoti, kad, rodos, ir mes pasijusdavome jo turtingos praeities įvykių sukuryje. Kartu su šiuo iškilium žmogumi į negrįžtamą praeitį nuėjo ir mūsų gyvenimo dalis.

Alvyra Pacepavičiūtė, Lietuvos MA bibliotekos Knygų tvarkymo ir katalogų skyriaus vedėja:

1969 m. birželio pabaigoje gavau Vilniaus universiteto baigimo diplomą. Prieš mokslų baigimą dirbau Ukmergės rajono Vaikų bibliotekoje, tačiau 1967 m. rugsėjo 1 dieną mūsų šeimą buvo ištikusi nelaimė – sudegė namas. Neturėdama kur gyventi, mama Vilniuje pasistatė kooperatinį butą, į kurį persikėlė visa šeima. Todėl ir man reikėjo Vilniuje susirasti darbą.

Kurso draugė Jadvyga Brizgintienė man pasakė, kad jos darbovietei, t. y. Mokslų akademijos bibliotekai reikalingi bibliotekininkai ir pasiūlė man savo paslaugas. Sutartą dieną man atėjus į biblioteką, ji mane pristatė savo Knygų tvarkymo ir katalogų skyriaus vedėjui Juozui Galvydžiui, o šis mane nusivedė pas direktoriaus pavaduotoją A. Ivaškevičių (bibliotekos direktorius tuo metu atostogavo). A. Ivaškevičius mane paklausinėjo, ką aš moku, ar galėsiu kataloguoti, ir pasakė: jei noriu dirbti bibliotekoje, turiu nedelsiant pradėti, nes yra didelė darbuotojų pasiūla. Taigi mane priėmė į darbą nuo artimiausio pirmadienio, t. y. nuo 1969 m. liepos 4 dienos.

Pirmomis dienomis dirbti buvo nepaprastai sunku, nes turėjau kataloguoti, o visiškai nemokėjau rašyti rašomąja mašinėle. Pagalvojau, kad reikėtų kaip nors ištvirti bent savaitę ir išeiti iš darbo, mat nutariau, kad jo niekad neišmoksiu. Tačiau ištvėrusi savaitę, konsultuojant E. Treinienei, kuri tuomet iš Rankraščių skyriaus buvo atsiųsta kataloguoti, taip pat nuoširdžiai padedant B. Sabataitytei, po savaitės aš jau valdžiau mašinėlę ir buvau pramokusi kataloguoti. Ir taip šioje bibliotekoje dirbu jau 36 metus, kurie prabėgo kaip viena diena. Biblioteka man tapo antraisiais namais, padėjusi didžiausio skausmo ir džiaugsmo valandomis.

Su pavaduotoju A. Ivaškevičiumi man teko dirbti apie 23 metus. Kurį laiką jis buvo mūsų skyriaus kuratorius, kartu teko važinėti į komandiruotes, susidurti įvairiais atvejais. Jis bibliotekoje išdirbo daugiau 40 metų, nuoširdžiai ją mylėjo, ja rūpinosi. Jo dėka mūsų Knygų tvarkymo ir katalogų

skyriuje visos rašomosios mašinėlės buvo vokiškos. O jų turėjome įvairių: ilgais, trumpais voleliais, knygoms užsienio ar lietuvių, rusų kalbomis kataloguoti. Darbo priemonėmis buvome aprūpintos kokybiškomis, todėl iš mūsų buvo reikalaujama ir gero darbo. Atrodo, tuolaikiniai bibliotekos katalogai buvo neblogos kokybės, skaitytojai juose lengvai susiorientuodavo.

Pavaduotojui, kaip vadovui, gal atrodydavo, kad mes per mažai dirbame (nors mūsų darbo diena buvo normuota) ir galbūt galėtume sukataloguoti dar daugiau leidinių. Vieną dieną, jau man dirbant skyriaus vedėjos pareigose, ateina jis pas mus ir sako, kad gal būtų galima suintensyvinti mūsų skyriaus darbą. Aš jam atsakiau, kad, žinoma, galima. Padaviau glėbį knygų, atsistoju, užleidau vietą prie rašomosios mašinėlės ir pasakiau, kad sėstųsi kataloguoti. Sakau, kiek padarysite jūs, tuo pavyzdžiu seksime ir mes, stengsimės neatsilikti. Daugiau per ilgus metus darbo intensyvinti nereikėjo.

Išdirbusiai bibliotekoje apie trejus metus, jis man suteikė veteranės rangą. Buvo Moters dienos kolektyve minėjimas, o A. Ivaškevičius mėgo visomis progomis kalbas iš tribūnos sakyti. Atsistojo kalbėti, išdidžiu žvilgsniu apžvelgė stalus ir sako, kad mūsų moterys, nors jau daug metų bibliotekoje dirba, kaip, pavyzdžiui, A. Beržanskienė, T. Štarytė, A. Pacepavičiūtė, o kaip gerai atrodo. (A. Beržanskienė ir T. Štarytė tuo laiku man tiko į motinas, nes buvo vyresnės dar už mano mamą.) Visas kolektyvas pratrūko juoktis, o viena bendradarbė išžeidusi man pastebėjo, kad aš dorai nei kojų nespėjau bibliotekoje sušilti ir jau tapau veterane, o ji štai dirba dvidešimt metų už mane ilgiau ir niekas jos veterane nevadina. Nuo to laiko, būdavo, kai sutinku bibliotekos direktorių, jis nusišypsojęs vis paklausdavo, kaip gyvena veteranai. Dabar, kai tapau tikra veterane, manęs jau niekas apie veteranų gyvenimą neklausinėja...

Prisimenu jį keliant knygų fondus į naujas saugyklas. Jau būdamas garbingo amžiaus, ištvermingai stovėdavo eilėje, visada geros nuotaikos, ir apie jį skambėdavo bendradarbių kvatojimas.

Anais laikais kiekvienais metais trys Pabaltijo akademinės bibliotekos – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – susitikdavome kasmet palyginti savo darbo rodiklių. Važiuodavome atitinkamų skyrių deleguoti žmonės. O mūsų delegacijai pastoviai vadovaudavo A. Ivaškevičius. Kelionė būdavo visada smagi – važiuojant pro Šiaulius mums pasakodavo savo jaunystės nutikimus: kaip buvo įlipęs į bažnyčios bokštą, kaip pas paneles lipdavo pro langą, kaip iš Šiaulių važiuodavo Pulmano vagonais iki Radviliškio, nes restorane buvo geras alus. Iš Radviliškio prisivaišinę alumi grįždavo į Šiaulius.

Į kelionę jis visada veždavosi tokį plokščią buteliuką pagal tik jam vienam žinomą receptą užtaisyto gėrimo. Išvažiavus už Lietuvos teritorijos, Latvijoje, jis aplankydavo kiekvieną kupe, kur važiuodavo mūsų žmonės, ir, įpylęs į kamštelį, kiekvienam duodavo paragauti – nuotaikai pakelti. Nuotaika būdavo visada gera ir kelionės mums neprailgdavo. Nuvykus į Rygą arba Taliną mus apgyvendindavo viešbučiuose, kuriuose taip pat neliūdėjome.

Prisimenu įdomią kelionę, bene aštuntojo dešimtmečio pabaigoje, į Taliną. Kaip visada, delegacijos vadovas buvo direktoriaus pavaduotojas, o jos sudėtyje buvo I. Ilikevičienė, Č. Černiausienė, D. Sklėriūtė, I. Santackienė, aš ir kitos moterys. Pirmą vakarienę viešbutyje valgėme visi kartu. Mes atsinešėme atsivežtą maistą, o A. Ivaškevičius – dežutę tirpios kavos. Ta kava tuo laiku buvo didelis deficitas, ne visi jos gaudavo nusipirkti. Kaip tik tuo laiku buvo pakilus ir jos kaina – nuo 2 iki 6 rublių. Atnešęs kavą, jis mūsų kolektyvui pranešė, kiek jinai kainuoja. Moterys su mažyčiais gyvatukais stiklinėse virino vandenį, o velionė I. Ilikevičienė „šinkavojo“ kavą. Vakaris kavos niekad negerdavau ir prašiau, kad man jos nedėtų, tačiau man buvo liepta tylėti ir į mano stiklinę buvo supilti 2 šaukšteliai kavos. Atitinkamai kava buvo padalyta visai delegacijai ir, nors ji kainavo 6 rublius, momentaliai jos

neliko. Po to, aišku, aš ir į mane panašios visą naktį nesumerkėme bluosto, bet kavą solidariai išgėrėme. Mūsų vadui toks bendradarbių elgesys aiškiai nepatiko, tačiau jis didvyriškai tylomis nurijo tą piliulę.

Po visų dienos darbų kituose miestuose, be kitų įžymybių, būtinai aplankydavome universalinę parduotuvę, nors Vilniuje į ją nueidavome labai retai. Pavaduotojas į „univermagus“ eidavo su mumis, vyresnėmis pagal amžių. Kai užklysdavome į moteriškos galanterijos skyrių, jis parduotuvėje pratrūkdavo mus barti, ko tokių prekių nenusiperkame Vilniuje, tačiau visada mūsų kantriai laukdavo.

Jis visoms mums buvo vienodai geras, malonus žmogus, bet iš mūsų visų ypatingai buvo išskirta Lina Kanopkienė. Jeigu su koku nors reikalu nuėjęs pavaduotojo nerandi darbo kabinete, tai tada visada rasdavai pas mieląją Liną.

Prisimenant A. Ivaškevičių, reikia pastebėti, kad jis mums, savo bendradarbėms, padėdavo išspręsti pačius netikėčiausius klausimus. 1987 metais mano sesuo pagimdė dukrą. Anais visuotinio deficito laikais negavome pirkti vaikui vežimėlio. Kažkaip išdrįsau padejuoti pavaduotojui, kad vaikui neturime vežimėlio. Jis nieko nepasakė, bet po poros dienų ateina pas mane ir juokiasi, kiek aš jam su savo prašymu pridariau nepatogumų. Jis užėjęs į Prekybos ministeriją pas savo buvusius prietelius paprašė vežimėlio, tai visi darbuotojai ėmė juoktis, kad jo amžiaus žmogui prireikė tokio daikto. Jis humoraž suprato ir man pasakė, kur to vežimėlio ieškoti.

Visą gyvenimą jam buvo dėkingas mano dėdė Rapolas Gaidys. Po karo jis, karo invalidas, Leningrado blokados metu netekęs vienos rankos iki riešo, dirbo Vilkaviškio rajono vykdomojo komiteto pirmininku. Paskui jį perkėlė dirbti ūkinio darbo į Vilniaus miesto vykdomąjį komitetą. Atvykęs į Vilnių, jis neturėjo kur apsistoti. Tada jį į savo butą gyventi priėmė A. Ivaškevičius. Dėdė jo šeimoje gyveno, kol gavo butą. Su savo žmona jie iki mirties geru žodžiu minėjo A. Ivaškevičių. Dažnai pagalvoju, kad dabar šiuolaikiniai ponai kažin ar priimtų apsigyventi iš rajono persikėlusį žmogų, ir dar su šeima.

Praėjo metų virtinė, žmogus gyveno, dirbo, išėjo... Bet jo paliktos pėdos liko jo bendradarbių, jį pažinojusių atmintyje ir širdyse.

Romualdas Tupčiauskas, buvęs Lietuvos MA bibliotekos darbuotojas:

Baigęs Vilniaus universiteto bibliotekininkystės ir bibliografijos specialybę, 1959 metais gana atsitiktinai patekau į Mokslų akademijos biblioteką. Nors giliu humoru pasižymėjęs katedros vedėjas prof. L. Vladimirovas ir pasišaipė, kad su energingu charakteriu bus sunku pritaipyti prie akademinių sluoksnių, pradžia buvo gera. Rudenį mane išrinko į profsąjungos vietos komitetą ir pavedė rūpintis buitinais kolektyvo reikalais.

Reikėtų tarti keletą žodžių apie tuomet man naują pusšimčio žmonių kolektyvą. Jau studijuojant buvo tekę bendrauti su daugeliu nuostabių žmonių, tačiau čia bibliotekos direktoriaus, enciklopedinių polinkių humanisto Stasio Brašiškio dėka buvo surinktas nepaprastai spalvingas kolektyvas. Pradedant revoliucionieriais Šulcu ir Eidukaityte, labai įvairios orientacijos žmonėmis, baigiant nelinkusiais pasakoti apie savo praeitį M. Strimaičiu ir p. Žvironiene. Savo erudicija stebino mokslinis sekretorius J. Galvydis, bibliografas A. Bielinis. Jau iš anksčiau buvau pažįstamas su savo diplominio darbo vadovu, tikru vilniečiu, priklausiusiu „lietuvių, kalbančių lenkiškai“ grupei, Vladu Abramavičiumi. Dirbo kelios vadovaujančių darbuotojų žmonos, kaip specialistės labai gerai atitikusios savo pareigas. Buvo čia ir būrelis mūsų katedros absolventų – anksčiau už mane baigę J. Basiulis, K. Sasnauskas, A. Kažukauskas. Moterų pavardžių nepamenu.

Strateginiais įstaigos reikalais užsiiminėjo direktorius, o visas kasdienis reikalų tvarkymas atiteko imponantiškos figūros šaunuoliui – jo pavaduotojui Adolfui Ivaškevičiui. Vien ką sakė jo paskutinės pareigos! Lietuvos TSR prekybos komisaras (ar ministras?)! Man, dar prieš studijas trejus metus krintusiam prekybininko duoną, buvo aišku, ką reiškė tokia figūra.

Šiandien, prabėgus bemaž pusšimčiui metų, tokie smulkūs atrodo buvę kasdieniai darbo reikalai, juoba kad jais užsiiminėti teko tik vienerius metus. Užtat profsąjunginius darbus prisimenu gerai. Tais laikais Mokslų akademija kasmet rengdavo tarpinstitutes sporto varžybas. Be jau minėtų mūsų kolektyvo savybių, reikia atminti dar vieną – mandagiai kalbant, jis buvo pagyvenęs. Tarp vyrų buvau jauniausias.

Draugas Adolfas (tada visi buvome „draugai“) įėjo į Akademijos sporto tarybą bei vadovavo medžioklės ir žūklės sekcijai. O ir šiaip šefavo visuomeninę veiklą bibliotekoje. Pateikiau jam dalyvavimo spartakiadoje planą. Didžiai susidomėjo. Ko gero, jam tai buvo naujiena. Ne tik aprobavo, bet ir davė naudingų patarimų – dalyvauti ir teniso varžybose. Paaiškino, kaip skaičiuojami įskaitiniai taškai. Nesvarbu, kad užimsime paskutinę vietą, bet būsim pranašesni prieš neturinčius komandos. Kai po kelių mėnesių užėmė ketvirtąją vietą dalijomės diplomus, nepamenu, ar kada mačiau linksmesnį „draugą“ Adolfą. Nors ir šiaip šypsenos jis niekad negailėdavo. Pavasarį bibliotekos tinklinio aikštelėje tarp skyrių organizavome tinklinio turnyrą. Tris komandas sudarėme. Entuziazmu net direkcija stebėjosi. Nenufotografavome – dabar matytumėt, su koku susikauptimu būdavo ruošiamasi „servui“ – padavimui į kitą aikštelės pusę. Juk paskutinį kartą kamuolį rankose buvome turėję tik prieš karą ...

Šiandieniniam žmogui tiesiog nesuprantami laidotuvių sunkumai. Firmos tik ir graibsto palikusius šią ašarų pakalnę. O tada... Nė vienos tokios kontoros nebuvo. Mirusiųjų pagerbimo rūpesčiai tekdavo jų artimiesiems arba darbo kolektyvui. Bepigu, jei tas kolektyvas buvo didelis ir turėdavo tam sąlygų. (Sako, kad tuometei Rašytojų sąjungos vadovybei nuėjus pas komisarų tarybos pirmininką M. Gedvilą prašyti lengvosios mašinos, tas visai geranoriškai pasiūlęs sunkvežimį – turėsite kuo ir malkų atsivežti, ir pagyvenusiems kolegoms bus drąsiau paskutinės valandos laukti.)

Jau minėjau apie mūsų kolektyvo narių amžių. Ir vieniši jie buvo. Taigi rūpesčiai tekdavo profsąjungos buities sektoriui. Šarvodavom vestibulyje ant iš darbo kambarių suneštų stalų. Juos uždengdavom direktoriaus kabineto kilimu. Žvakės buvo nepageidautinos, aiškino, tarsi tai dėl priešgaisrinių taisyklių. Karstą darydavo rūsyje buvusioje staliaus dirbtuvėje. Tik sraigtiniais laiptais jis nelabai tilpdavo užnešamas. Jokios susisiekimo priemonės neturėjome.

Štai čia pagrindinis talkininkas buvo visą pasaulį pažįstantis „draugas“ Adolfas. Kas buvę bendradarbiai, kas medžiotojai, kas skaitytojai, o kas – ir kolegos iš kitų institutų. Skambindavo telefonu – turėjo sąrašą, iš ko buvo bibliotekos reikalams ko nors prašęs. O aš jau dardėdavau tartis su kapinių sargu dėl vietos, su duobkasiais dėl iškasimo, su šoferiu dėl automobilio pateikimo tą ir tą valandą. Tai, ko gero, buvo labiausiai nervus gadinantis punktas. Vis kildavo kažkokių sunkumų. Reikia pripažinti, mašinos buvo trofėjinės, dažnai gendančios. Paskutinę minutę mūsų nenuilstantis šefas vėl keldavo ragelį... O juk ir iki kapų būdavo visokių reikalų: nuprausimas, rūbai, aprengimas – vis reikėdavo kažko prašyti. Nežinau, ką be jo pagalbos būčiau daręs.

Pamenu ir paskutinę gerbiamo Adolfo paslaugą – šį kartą jau man. Padaviau Aspirantūros skyriui pareiškimą stoti neakivaizdinėms studijoms. Ten buvo griežtai atsakyta – „iš viso tokiems žmonėms ne vieta Akademijoje“... O čia kviečia Liaudies ūkio tarybos Centrinė mokslinė techninė biblioteka. Užėjau pasitarti pas direktoriaus pavaduotoją. Oficialiai pagal paskyrimą privalau dirbti

trejus metus. Nujaučiu, direktorius neišleis. Nuėjome kartu su pavaduotoju. Sunkus, nemalonus buvo tas pokalbis. Gerai žinodamas ir pats nukentėjęs nuo politinės padėties, A. Ivaškevičius sugebėjo įtikinti direktorių, kad gamybinėje organizacijoje – o tokia buvo Liaudies ūkio taryba – manęs laukia šviesesnės perspektyvos.

Vėliau, susitikinėdamas įvairiuose susibūrimuose, vis stebėdavau šio žmogaus negęstančią energiją.

Elena Rakauskienė, buvusi Lietuvos MA bibliotekos darbuotoja:

1951 metais atėjau dirbti į Mokslų akademijos Žemės ūkio instituto biblioteką. Biblioteka buvo nedidelė, todėl instituto mokslininkų poreikių dar negalėjau patenkinti. Tekdavo eiti į MA centrinę biblioteką. Šioje bibliotekoje ir susipažinau su A. Ivaškevičiumi.

A. Ivaškevičius čia dirbo vyriausiuoju bibliotekininku ir buvo atsakingas už naujausią kapitalistinių šalių literatūrą. Tuo metu ši literatūra buvo prieinama tik siauram skaitytojų ratui ir griežtai apskaitoma. Kartą A. Ivaškevičius mane pasikvietė į kabinetą ir supažindino su šia literatūra. Taip prasidėjo mūsų bendradarbiavimas. Teko kiekvieną savaitę ateiti ir imti naujai gautą literatūrą. Buvo malonu su A. Ivaškevičiumi bendrauti: visada paslaugus, taktiškas, kultūringas.

Tuo metu Lietuvoje bibliotekų darbuotojai nebuvo ruošiami. MA centrinėje bibliotekoje buvo organizuojami kursai, kuriuose kvalifikaciją kėlė pačios centrinės bei institutų bibliotekų darbuotojai. Didelis indėlis šių kursų organizavime priklausė A. Ivaškevičiui.

Profesorius J. Jurginis iš suniokotų Karaliaučiaus bibliotekų atvežė didelę senovinių lituanistinių knygų siuntą. Šių knygų buvo tiek daug, kad, norint jas sutvarkyti bei padaryti greičiau prieinamas skaitytojams, teko į šį darbą įjungti ir institutų darbuotojus. Sąlygos buvo sunkios: žiemos metu patalpos nešildomos, dienos normos didelės. Šį darbą kuravo A. Ivaškevičius. Dažnai aplankydavo, nuoširdžiai bendraudamas morališkai mus paremdavo ir sušildydavo. Į šį darbą įtraukė ir šeimos narius: čia ateidavo ir A. Ivaškevičiaus žmona – net ir nebūdama bibliotekos darbuotoja, ji lygiai su mumis dirbo tą patį darbą.

A. Ivaškevičius netrukus, įvertinus jo organizacinius sugebėjimus ir kvalifikaciją, buvo paskirtas direktoriaus pavaduotoju moksliniam darbui.

Prisimenu kelionę į Minską. Ten vyko Baltarusijos mokslų akademijos naujos bibliotekos atidarymas, suvažiavo visų respublikų atstovai. Man buvo malonu stebėti, kaip šiltai A. Ivaškevičius buvo kolegų sutiktas.

Buvo populiarus ir tarp Lietuvos mokslininkų. Žinomas medžiotojas, žvejys. Jo indėlis į MA centrinę biblioteką didelis. Man malonu, kad teko ilgus metus dirbti MA centrinėje bibliotekoje kartu su A. Ivaškevičiumi. Į jį visada galėjau kreiptis dėl įvairių darbo problemų ir sulaukti patarimų.

Petronėlė Valentėlienė, buvusi Lietuvos MA bibliotekos Bibliografijos skyriaus vedėja:

Su A. Ivaškevičiumi teko dirbti šeštąjį praėjusio amžiaus dešimtmetį. Tada jis, būdamas MA bibliotekos direktoriaus pavaduotoju, kuravo Bibliografijos skyrių, kuriame aš, baigusi studijas, dirbau. Pirmiausia jis imponavo kaip labai inteligentiškas žmogus. Su pavaldiniais buvo dalykiškas, niekada nekeldavo balso, neužgaudavo, nors, manau, progų tai padaryti būdavo. Aš, pavyzdžiui, vadovavau daug vyresnių, labiau išmanančių bibliografų darbui ir, ko gero, padarydavau nemažai dalykinių ir asmeninių klaidų. Tie metai MA bibliotekos darbuotojų kolektyve man, kaip jaunam žmogui, visiems laikams suformavo požiūrį į vadovą, darbuotojų tarpusavio santykius. Kai vėliau teko pakeisti darbovietę, supratau, kokius puikius žmones teko prarasti, bet visada likau dėkinga likimui, kad teko prisiliesti prie senų laikų inteligentų, jų požiūrio į darbą, bendradarbius.

A. Ivaškevičius buvo ir labai romantiška asmenybė – nors buvo šeimyniškas žmogus, visada kuo nors žavėdavosi, simpatizavo kuriai nors bendradarbei, mielai dalyvaudavo mūsų proginiuose vakarėliuose. Tai buvo renesansinio tipo žmogus.

Žvelgiant šiandienos akimis, man regis, jis buvo ir talentingas, kaip dabar sakoma, vadybininkas, nes be jo energijos ir sugebėjimų vargu ar biblioteka anais gūdžiais laikais būtų galėjusi išleisti tokius darbus, kuriais ir šiandieną galima didžiuotis.

Veronika Petrauskienė, buvusi Lietuvos MA bibliotekos darbuotoja:

Adolfą Ivaškevičių pažinojau anksčiau, dar prieš darbą Mokslų akademijoje. Kai 1950 m. spalio mėn. į ją atėjau dirbti, čia vėl jį sutikau. Tiesa, aš dirbau MA prezidiume, o A. Ivaškevičius – bibliotekoje.

Tuo laikotarpiu Akademija buvo turtinga įvairaus profilio institutų ir pagalbinių įstaigų, tik darbuotojų turėjo nedaug. Bibliotekoje taip pat darbavosi mažai žmonių. Visoms šioms įstaigoms vadovavo MA prezidiumas. Visai sistemai buvo vienas kadru skyrius ir viena buhalterija – centrinė. Darbuotojus priimdavo ir atleisdavo MA prezidentas savo įsakymu. Prezidiumo nariai – žinomi moksliniai veikėjai, rūpinosi ne tik mokslo tiriamuoju darbu, bet ir darbuotojų poilsiu. Tam buvo sudaryta poilsio komisija, kuri turėjo išsivinti ir sutvarkyti poilsiui tinkamas MA darbuotojams išnuomojamas vilas Palangoje. Komisijai vadovavo A. Ivaškevičius. Reikėjo daug pastangų, kad poilsio vilos gyvuotų, bet A. Ivaškevičiaus rūpesčiu per labai trumpą laiką jos būdavo paruoštos. Jau 1951 m. vasarą MA darbuotojai galėjo poilsiauti Palangoje. Komisijos nariai stebėjosi A. Ivaškevičiaus darbo organizuotumu, jo sugebėjimu greitai ir gerai viską sutvarkyti.

Kaip minėjau, bibliotekoje dirbo nedaug darbuotojų. Nors jau 1950 metais rašalas ir neužšaldavo, tačiau pagrindinė spaudinių tvarkymo priemonė ir tebebuvo tas rašalas bei plunksnakotis su plunksna. Dirbdamas bibliotekoje A. Ivaškevičius labai stengėsi ir rūpinosi, kad rašalą su plunksnakočiu pakeistų rašomoji mašinėlė.

Kai 1960 m. pradėjau dirbti bibliotekoje, A. Ivaškevičius buvo direktoriaus pavaduotoju. Jis tapo ir mano viršininku.

Labai gerai prisimenu jo rūpestį ir pastangas paruošiant ir išleidžiant E. Laucevičiaus dvi tomi *Popierius Lietuvoje XV–XVIII a.* Jis labai norėjo, kad šis leidinys atspindėtų to meto poligrafijos techniką, irišimo būdus – ir tai jam pasisekė. Šis gražus leidinys puikavosi ne vienoje mokslinės knygos parodoje.

Be tiesioginio darbo, jis buvo ir aktyvus visuomenininkas. Ilgus metus vadovavo radijo valandėlei „Gamta – visų namai“. Vadovavo Mokslų akademijos medžiotojų ir žvejų būreliui. Tas pomėgis vos jam nekainavo gyvybės – švino gabalą netoli širdies nešiojo iki savo gyvenimo pabaigos.

Buvo labai tvarkingas, draugiškas ir rūpestingas komandiruotėse.

Nebuvo uždaro būdo. Džiaugėsi sūnaus Juozo pasiekimais moksle, darbe, išgyveno dėl jo šeimą ištikusios netekties. Skaudžiai išgyveno žmonos mirtį. Šią netektį palengvino pasaulį išvydusios anūkėlės. Džiaugėsi jomis, išgyvendavo, kai būdavo nesuprastas jų jau paaugusių.

Paskutinį kartą A. Ivaškevičių sutikau būdama pensijoje, kai užėjau į abonementą pasiimti užsisakytų knygų. Pasirodo, kad šalia abonemento buvo jo darbo kambarys. Nežinojau, kad jis dirba kitose pareigose. Buvo susijaudinęs, nuliūdęs. Pakvietė mane užeiti, paklausė, kaip gyvenu, ar man užtenka pensijos, paklausė, kaip pensininko dienas leidžia mano vyras, kurį pažinojo. Norėdama šiek tiek praskaidrinti liūdnoką susitikimą, prisimindama kitados skaitytą banalybę, kad gyvenimo saulė-

lydis lygiai toks pat gražus, kaip ir saulėtekis, jam tai ir pasakiau. Bet jis liko toks pat nusiminęs. Dar pasiskundė, kad silpsta sveikata. Tai buvo paskutinis mano susitikimas su A. Ivaškevičiumi.

Nenorėčiau sutikti, kad A. Ivaškevičiaus nėra su mumis. Jis yra šioje bibliotekoje atliktuose darbuose. Jis yra ir pirmojoje į priestatą įmūrytoje plytoje, ir pirmoje suremontuotos saugyklos lentynoje, ir pirmojoje į šią saugyklą įneštoje knygoje. Jis liks su mumis, kol bus prisimenamas.

Leokadija Kairelienė, Lietuvos MA bibliotekos mokslinė sekretorė:

Elegantiškas pagyvenęs vyriškis, inteligentiškų bruožų ir labai gerų manierų, lyg tarpukario džentelmenų mokyklos mokslus išėjęs būtų – toks atmintyje iškyla vaizdas, susidaręs pirmąkart išvydus Adolfą Ivaškevičių .

Pirmasis įspūdis neišblėso, kaip dažnai būna, o dar labiau stiprėjo su metais, suteikusiais laimę dirbti ir bendrauti su šia neeiline asmenybe.

Adolfas Ivaškevičius, lyg galiūnas ažuolas, buvo susijęs su bibliotekos gyvenimu daugelį dešimtmečių, tvirtai įleidęs šaknis į kolektyvo mokslinę – organizacinę, leidybinę veiklą. Jis buvo daugelio nuolatinių ir laikinų komisijų narys. Komisijos, kurioms vadovavo A.Ivaškevičius, dirbo darniai ir produktyviai. Tradicines mokslines-praktines konferencijas „Bibliopolis“, „Litbelpolis“ organizuodavo taip pat jo vadovaujami komitetai.

Sunku net pasakyti, kodėl su Adolfu Ivaškevičiumi buvo taip lengva ir malonu bendrauti. Galėdavai su juo kalbėti apie viską: problemas darbe, savo sumanymus, galėjai paklausti nuomonės apie parengtą pranešimą ar pareikšti pageidavimą mokytis užsienio kalbų. Visuomet gyvai atsiliepdavai į prašymus, jų neužmiršdavai, galėdamas visuomet padėdavo.

Atsimenu situaciją, kai dėl A.Ivaškevičiaus veiksmų operatyvumo užsitraukiau visų Vilniaus restauratorių rūstybę. Viena Vilniaus gamykla pagamino nedidukę partiją mažų presų, labai tinkančių popieriaus restauratoriams, tad jie ir pradėjo žygius šiems įrengimams įsigyti. Aš lyg tarp kitko pasiteiravau A.Ivaškevičiaus, kokia būtų galimybė tuos presus įsigyti ir mums. Vos po kelių valandų gavau žinią, kad presai mūsų bibliotekai paskirti. Suprantama, ne visoms Vilniaus restauracinėms dirbtuvėms jų užteko...

Labai įdomūs buvo Adolfo Ivaškevičiaus prisiminimai apie tarpukario Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Sužinojęs, kad esu ne vieno meno kolektyvo narė, jis mielai pasakodavo man apie ano meto teatrinį gyvenimą, aktorius, savo asmeninius išgyvenimus.

Pajutusi jo meninę sielą, įtraukiau jį į vieną bibliotekos programą konferencijos „Bibliopolis“ metu. Tai buvo retrovakaras, kuriame kolegos iš Latvijos, Estijos ir mūsų darbuotojai turėjo nusikelti į praeitį. Adolfas Ivaškevičius neabejotinai buvo to vakaro žvaigždė, nes jam net nereikėjo vaidinti, jis iš tikrųjų buvo retrodžentelmenas ir visos bibliotekos moterys, dirbusios su juo, tokį jį visuomet prisimins.

Parengė Daiva Narbutienė